

8. Резнікова Н. В. Боргові важелі макроекономічної взаємозалежності: канали впливу на економічне зростання // Інвестиції: практика та досвід. 2016. № 13. С. 5–11.

9. Резнікова Н. В., Іващенко О. А. Нова норма світової економіки: зміст та ключові ознаки глобальних ризиків в контексті незалежності // Інвестиції: практика та досвід. 2017. № 9. С. 5–10.

АНАЛІТИЧНА ОЦІНКА ВПЛИВУ BREXIT НА СВІТОВУ ЕКОНОМІКУ

Музиченко Марія Володимирівна,

магістрант,

спеціальність «Менеджмент»;

Науковий керівник:

Іващенко Оксана Андріївна,

кандидат економічних наук, доцент,

завідувач кафедри економіки та менеджменту

зовнішньоекономічної діяльності,

Національна академія статистики, обліку та аудиту

Інтеграційні процеси зразка ХХІ століття демонструють співіснування стратегій не універсальної, а вибіркової, не тотальної, а дозованої інтеграції в економіці під суворим контролем суверенних національних урядів (східноазійська версія) зі стратегією пом'якшення вихідних принципів зближення і збагачення його форм на тлі розбудови наднаціональних інституцій (європейська версія) [5, с.8]. Водночас гнучкі форми інтеграції передбачають і можливість реалізації дезінтеграційних процесів [8, с.101]. Шлях дезінтеграції виглядає таким чином: наростаючі протиріччя між державами в якийсь момент часу запускають ланцюг політичних конфліктів (звідси конфліктна модель), що призводить до ліквідації формальних інтеграційних структур; національні еліти вводять жорсткі протекціоністські заходи, що змушують приватні структури перебудовувати просторову організацію своєї діяльності, що призводить до фрагментації ринків [6, с.2].

Світове економічне зростання ще до проведення референдуму щодо виходу Сполученого Королівства зі складу ЄС було досить нестабільним. Світовий банк погіршив свій прогноз на 2016 рік з 3,0% до 2,4%. Brexit, своєю чергою, призвів до ще більшої непевності. На 2018 рік Світовим банком була спрогнозована стабілізація до 3,1%. Усі останні дослідження говорять, що наслідки саме для глобальної економіки Brexit не спричинить. Найбільші зміни в результаті виходу з ЄС відбуватимуться у Сполученому Королівстві та в деяких державах-членах ЄС, обсяги співпраці яких з Великою Британією були найбільш значними.

В. Панченко та Н. Резнікова ввели в термінологічний обіг поняття «ідеологічний неопротекціонізм», розуміючи під ним принцип оптимізації міжнародних економічних відносин в інтересах як окремих її учасників, так і

об'єднань і такий інструмент регулювання міжнародних економічних відносин, який визначає напрями потенційної співпраці, впливає на її інституційні умови, має як проциклічний, так і контрциклічний характер і слугує цілям забезпечення економічного суверенітету та/або економічного зростання країн / об'єднань. Рух у бік дезінтеграційних тенденцій (soft Brexit and hard Brexit) автори розглядають саме під цим кутом зору [4, с.31; 7, с.217].

Розглядаючи вплив Brexit у глобальному масштабі, можна дійти висновку, що він матиме короткостроковий та галузевий характер. Йдеться, зокрема, про короткострокові коливання на валютних ринках, ринках нафти та цінних паперів. Але ці стрімкі стрибки були характерні після появи новини про Brexit, протягом відносно нетривалого проміжку часу ситуація стабілізувалась.

Задля сприяння встановленню стабільності Німеччина та Євросона мають здійснити ряд заходів для заохочення інвестування в інфраструктуру (Німеччина є країною з одним із найнижчих рівнів заохочення інвестування у ОЕСР) та створення реальних робочих місць. Також необхідно акцентувати на інвестуванні у IT-сферу та науково-дослідні роботи. Варто також зазначити, що рішення про вихід Сполученого Королівства з ЄС призвело до волатильності на ринку нафти – після референдуму ціни стрімко впали через прогнозоване падіння попиту. Деякі біржі навіть обвалилися – зокрема, Токійська, Шанхайська та Бомбейська. Але експерти прогнозують подальшу стабілізацію становища, адже 2017 р. завершився досить прогнозовано – в грудні нафта марки Brent коштувала 66 доларів США за барель, подолавши падіння 2014–2015 років. На 2018 рік справдився ціновий поріг у 50–70 доларів США за барель.

Також очікується, що відсоткова ставка залишиться низькою протягом тривалого часу. В межах Євросони протягом 2–5 років після референдуму очікується встановлення нульового чи від'ємного рівня ставки. У відповідь на Brexit також стрімко скоротився рівень дохідності на більшість облігацій розвинених країн. Отже, можна зробити висновок про те, що рішення про вихід Сполученого Королівства зі складу ЄС призвело до короткострокової глобальної економічної нестабільності [1]. Глобальна економічна модель ОЕСР ще раз доводить той факт, що Brexit завдасть негативного впливу не лише економіці Сполученого Королівства та європейських країн, а й решті країн світу. Рис. 1 демонструє вплив Brexit на реальний ВВП окремих країн і груп країн шляхом розширення спреду корпоративних облігацій та підвищення рівня дохідності довгострокових урядових облігацій. Порівнявши прогноз для європейських та неєвропейських країн, можна дійти висновку, що більше постраждають саме європейські країни, для решти вплив Brexit буде порівняно менш помітним.

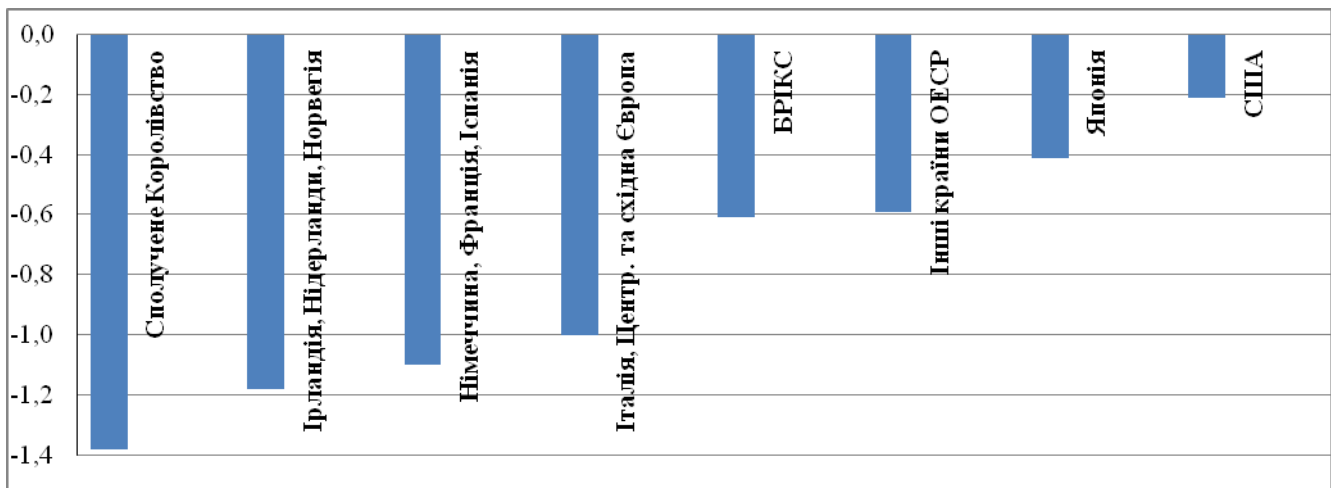

Рис. 1. Вплив Брекзиту на світову економіку, % [2]

Твердження про те, що вплив Brexit буде мати глобальні масштаби, перебільшене, обґрунтовує Mizuho Economic Outlook&Analysis. Результати дослідження, наведені в табл. 1 (за даними [2, с. 7]), доводять, що найбільш істотного впливу зазнають саме безпосередньо Сполучене Королівство та держави-члени Євросони. На решту країн, зокрема на США та Японію, чинитиметься опосередкований вплив [2].

Серед неодмінних наслідків Brexit експерти зазначають пересування капіталу з регіону до США та Японії як реакцію на ускладнення взаємовідносин між Сполученим Королівством та Європейським Союзом. Це, своєю чергою, може призвести до укріплення долара США та єни, що є негативним фактором для експорту обох країн. У випадку Японії це зведе нанівець усі її спроби відновити економіку після років дефляції. Зростання долара США чинитиме додатковий тиск на китайський юань.

Таблиця 1

Основні економічні сценарії та фактори ризику відповідних регіонів

Країна / регіон	Основний сценарій	Фактори ризику
1	2	3
Сполучене Королівство	Економічне зростання уповільнюватиметься, особливо скоротиться внутрішній попит через непевність взаємовідносин з ЄС	Уповільнення офіційної процедури виходу з ЄС. Стрімке падіння цін на нерухомість
Євросона	Інвестиції будуть обмеженими через непевність взаємовідносин зі Сполученим Королівством. Загальне уповільнення економічного зростання у відповідь на результати референдуму	Зростання політичного ризику через активізацію антиєвропейських рухів. Зростання нестабільності фінансової системи через те, що провідним фінансовим центром ЄС був Лондон

1	2	3
Японія	Хоча подорожчання єни та падіння ринку акцій були перепонами на шляху зростання ВВП, уповільнення економічного зростання можна подолати шляхом заходів пакету реформ з економічного стимулювання	Можливе погіршення показників в результаті подальшого подорожчання єни та падіння ринку акцій. Негативного впливу можуть завдати від'ємні відсоткові ставки
США	Вплив Brexit на торгівлю буде обмежений, якщо не відбудеться подальшої ринкової дестабілізації	Зростання ризику циклічного економічного уповільнення
Країни, що розвиваються	Вплив Brexit на торгівлю буде обмежений, якщо не відбудеться подальшої ринкової дестабілізації	Стрімке здешевлення валют країн, що розвиваються. Погіршення боргових проблем через зовнішні шоки

Ще одним дуже істотним глобальним наслідком Brexit є зміна ситуації щодо мереж поставок. Саме вони наразі є дуже важливими для забезпечення конкурентоспроможності та стають все більш й більш глобалізованими через те, що компанії прагнуть зменшити витрати на ресурси, виробництво та доставку. Окрім того, не менш важливим є підвищення якості сервісу: через те, що потреби споживачів щодо якості та швидкості доставки постійно змінюються, вони стають більш вимогливими.

Згідно з дослідженням консалтингової фірми Global Counsel, високе співвідношення валових обсягів торгівлі та доданої вартості свідчить про те, що більша частина торгівлі Сполученого Королівства пов'язана з глобальними мережами поставок. 41% доданої вартості з експорту отримується з Європейського Союзу, а 12% – зі США [3].

Значущість Великої Британії в міжнародних мережах поставок здебільшого є суттєвою в кількох галузях, є надзвичайно важливими для глобальних ланцюгів, а саме: фінансові та професійні послуги; експорт продукції видобувної галузі, хімічної промисловості, транспорту, телекомунікацій; оптова та роздрібна торгівля. Після виходу Сполученого Королівства зі складу Європейського Союзу поточні глобальні мережі поставок на ринки ЄС мають бути переорієнтовані.

Нестабільність щодо торговельної політики та її впливу на торгівлю між ЄС та Великою Британією вплине на рівень інвестування в ці мережі поставок. Компанії, які ухвалюють стратегічні рішення щодо того, чи здійснювати капіталовкладення у фабрики, цехи, логістичні потужності тощо, зазвичай вбачали в Сполученому Королівстві оптимального донора інвестицій, однак, ураховуючи поточну ситуацію, наразі вони цей процес відкладатимуть. У результаті переваги отримують інші держави.

Список використаних джерел

1. Thorniley D. Brexit: the impact on global, UK and European business [Електронний ресурс] / D. Thorniley. – Режим доступу: <http://mena-speakers.com/wp-content/uploads/2016/07/Brexit-Impact-on-global-UK-and-European-business.pdf>
2. Brexit and its impact on the global economy [Електронний ресурс] // Mizuho Economic Outlook&Analysis. – Режим доступу: <https://www.mizuho-ri.co.jp/publication/research/pdf/eo/MEA160908.pdf>
3. Brexit: the impact on the UK and the EU [Електронний ресурс] // Global Counsel. – Режим доступу: https://www.global-counsel.co.uk/sites/default/files/special-reports/downloads/Global%20Counsel_Impact_of_Brexit.pdf
4. Панченко В. Від протекціонізму до неопротекціонізму: нові виміри регулювання в умовах лібералізації / В. Панченко, Н. Резнікова // Міжнародна економічна політика. – 2017. – № 2 (27). – С. 28–46.
5. Резнікова Н. В. Інтеграційні прояви незалежності: ризики регіональної взаємозалежності в контексті протиріч глобалізації / Н.В.Резнікова, О.А.Іващенко // Інвестиції: практика та досвід. – 2016. – № 6. – С.7-11.
6. Резнікова Н. В. Теоретичні моделі дезінтеграції в умовах незалежності / Н.Резнікова // Міжнародні відносини Серія "Економічні науки". – 2017. – №11. – Режим доступу: http://journals.iir.kiev.ua/index.php/ec_n/article/download/3393/3069
7. Резнікова Н. В. Економічна незалежність країн в умовах глобальних трансформацій / Н.В. Резнікова. – К.: Аграр Медіа Груп, 2018. – 487 с.
8. Reznikova N. Projections of deglobalization in the contemporary international economic relations in the context of the paradigm of globalism / N. Reznikova, O. Ivashchenko // Вісник Маріупольського державного університету серія: економіка. – 2018. – Вип. 15. — С. 98-106.

АНАЛІТИЧНА ОЦІНКА ОБРАНИХ ДЛЯ АНАЛІЗУ ЕФЕКТІВ МОНЕТАРНОЇ ПОЛІТИКИ

*Панченко Володимир Григорович,
кандидат історичних наук, докторант,
Маріупольський державний університет*

Згідно з нашою гіпотезою, якщо глобалізація є додатковим фактором ізолюваності глобальних банків від ефектів монетарної політики, цей фактор проявлятиметься у мобілізації внутрішніх ринків капіталу глобальних банків у відповідь на монетарну політику. Щоб оцінити, чи активізується цей канал, Н. Цеторелі та Л. С. Голдберг [1] аналізують показник «чисті суми переказів» від іноземних відділень глобальних банків до їх центральних офісів. Зростання цього показника свідчатиме, що іноземні відділення переказують більше активів до центрального офісу або центральний офіс переказує менше активів